

νες ἔχουσι μεγαλητέραν παρὰ τοὺς ἄλλους χρεῖαν τοιαύτης φιλίας, οὗτοι εἶναι οἱ πλέον ἐνδεεῖς, μᾶλλον μὴ θέλοντες, παρὰ μὴ δυνάμενοι, νὰ εὕρωσι φίλον ἀληθινόν. Μὴ μκαρίζε αὐτοὺς, ὅταν βλέπῃς περικυκλωμένους ὑπὸ πλήθους ἀνθρώπων ἐτοίμων εἰς τὰ νεύματα αὐτῶν, προθύμων εἰς τὰ προστάγματα, ὠπλισμένων εἰς ὑπεράσπισιν· πάντες οὗτοι εἶναι κόλακες τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἐξουσίας, μισθωτοὶ δορυφόροι, θύται καὶ λατρεῦνται τῶν ἡδονῶν. Δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς φίλος, μέτοχος εὐτυχίας τῆς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας, σύμβουλος ἄδολος τῶν ἀληθινῶν συμφερόντων, ἐλεγχος φρόνιμος τῶν σφαλμάτων. *Βλέπεις*, ἔλεγεν ὁ σοφὸς Ἀλφόνσος, *τὰ πτηνὰ ταῦτα, τὰ προσερχόμενα εἰς τὸ παράθυρόν μου, καὶ ἀφοῦ ἀρπάσωσι τὰ ψυχία, ἀφιπτάμενα ; ταῦτα εἶναι ἡ εἰκὼν τῶν αὐλικῶν μου, οἵτινες ἀφοῦ πλουτήσωσι πλησίον μου, φεθγουσιν ἐγκαταλιμπάνοντές με. Τοιοῦτοι εἶναι ἐν αὐτῇ τῇ ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας καὶ δυνάμεως αὐτῶν· ἀλλ' ἐν τῇ δυστυχίᾳ ; ἀλλ' ἐν τῇ πτώσει ; τότε φαίνεται τὸ φοβερόν τῆς στερήσεως τῶν ἀληθινῶν φίλων· οὐδεμία βοήθεια, οὐδεμία πρηγορία· ἐγκατάλειψις ἐλεεινὴ τοῦ πρὸ ὀλίγου προσκυνουμένου. Δὲν εἶναι σπάνιον νὰ ἀκούσῃς τότε ἐναντίον αὐτοῦ καὶ συκοφαντίας, καὶ ὕβρεις καὶ σαρκασμούς. Δὲν εἶναι σπάνιον νὰ ἴδῃς καὶ χεῖρας κατ' αὐτοῦ, οἵτινες πρότερον ἐπλίζοντο ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐλεεινότατον θέαμα, οὐχὶ ὅπως παράδοξον εἰς τὸν ὅς τις συλλογίζεται τὰς ἀληθινὰς αἰτίας. Ἐπειδὴ ἡ φιλία εἶναι ἰσότης συντροφυμένη μὲ εὐκρίνειαν, μὲ φρόνησιν, μὲ ἐλεγχον τῶν σφαλμάτων, μὲ ἐλευθέραν συμβουλὴν τῶν πρακτέων, μὲ ἀφιλοκέρδειαν, πῶς δύναται λοιπὸν ἡ φιλία νὰ πλησιάσῃ εὐκόλως εἰς θρόνους ἐπαιρμένους, εἰς πλοῦτον καὶ δυνάμιν περικυκλουμένην ὑπὸ τῆς πολυμηχανοῦ διαβολῆς καὶ πολυτρόπου κολακείας, αἵτινες πολλάκις ἐξαπατῶσι καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον φρόνιμους καὶ σοφοὺς ἡγεμόνας ; Διὰ ταύτας τὰς δυσκολίας θαυμάζει δικαίως ἡ Ἱστορία, ὅταν εὕρῃ ποτὲ τὴν φιλίαν πλησίον τῶν σκήπτρων καὶ τῶν θησαυρῶν, ὡς τὸν Σουλλῆ παρὰ τῷ Ἑρρίκῳ Δ' βασιλεῖ τῆς Γαλλίας, ὅς τις ἐξ Ἰσου ἐσέθετο καὶ ἡγάπα τὸν βασιλέα, καὶ ἡγάπητο ὑπ' αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ σοφὸς Πλούταρχος ἀναφέρων τὴν φιλίαν τῶν δύο ἐνδοξοτάτων στρατηγῶν, τοῦ Πελοπίδου καὶ Ἐπαμινώνδου, λέγει δικαίως, *Πολλῶν δὲ καλῶν ὑπαρχόντων ἀμφοτέροις πρὸς δόξαν, οὐδὲν οἱ ροῦν ἔχοντες ἡγοῦνται τηλικούτου, ἡλικον τὴν διὰ τοσούτων ἀγῶνων καὶ στρατηγιῶν ἀνεξέλεγκτον εὐνοίαν καὶ φιλίαν, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐμμείνασαν.**

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ὀνομάζωμεν φιλίας, τὰς γιγνομένας συντροφίας μὲ σκοπὸν κέρδους, ἡδονῆς, ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου, τὸ ὁποῖον μεταβαλλόμενον, ἢ ἀναιρούμενον, συµμεταβάλλει καὶ συναναιρεῖ τὴν ἔνωσιν, ὅποια εἶναι αἱ ἐμπορικαὶ καὶ ἐρωτικαὶ καὶ τοιαῦται ἄλλαι τῆς τύχης καὶ τῶν παθῶν. Διὰ τοῦτο πρέπει ὁ φρόνιμος νὰ μὴ φιλιόνηται